

Колодько Світлана Андріївна

студентка 2 курсу ступеню вищої освіти магістр

Сільвейстр Анатолій Миколайович

доктор педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри фізики і методики навчання фізики, астрономії

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

м. Вінниця, Україна

Технології навчання як засоби формування навчальної мотивації молодших школярів

Економічні та соціальні зміни, що відбуваються в Україні, висувають перед освітою нагальну потребу швидкого зростання інтелектуального потенціалу нашого народу, виходу вітчизняної науки та виробництва на міжнародний рівень. Науково-технічний прогрес ускладнює зміст і прийоми трудової діяльності людини. Це потребує глибоких технічних та технологічних знань, уміння орієнтуватися у лавиноподібному потоці інформації. Реформування системи освіти спонукає до пошуку нових ефективних шляхів у вдосконаленні викладання шкільних предметів, які будуть сприяти підвищенню якості й ефективності навчання. Тому, сучасні особливості навчальної діяльності повинні бути орієнтовані не тільки на теоретичну підготовку молодших школярів, а й на розвиток творчого потенціалу особистості, на формування теоретичної і практичної готовності до реалізації технологічного підходу в освіті.

Як зазначає Г. Селевко [4, с. 10], технологічний підхід відкриває нові можливості для концептуального і проєктувального освоєння різних галузей і аспектів освітньої, педагогічної та соціальної дійсності. Він дозволяє:

- з більшою впевненістю передбачати результати і керувати педагогічними процесами;

- аналізувати і систематизувати на науковій основі наявний практичний досвід і його використання;

- комплексно розв'язувати освітні та соціально-виховні проблеми;

- забезпечувати сприятливі умови для розвитку особистості;

- зменшувати ефект впливу несприятливих обставин на людину;

- оптимально використовувати наявні в розпорядженні ресурси;

- вибирати найбільш ефективні і розробляти нові технології та моделі для розв'язання виникаючих соціально-педагогічних проблем.

Технологічний підхід розглядається у працях як зарубіжних, так вітчизняних педагогів, психологів та методистів. Думки про технологізацію в освіті можна знайти ще у працях А. Дістервега, Т. Кампанелли, Я. Коменського, А. Макаренка, М. Монтесорі, Й. Песталоцці, В. Сухомлинського та ін. Серед педагогічних технологій, що застосовуються у навчально-виховному процесі, О. Пехота та інші дослідники [2] виділяють такі:

- особистісно-орієнтована технологія;

- вальдорфська педагогіка (Р. Штейнер);

- технологія саморозвитку (М. Монтесорі);

- технологія організації групової навчальної діяльності;

- технологія розвивального навчання;

- технології формування творчої особистості;

- технологія навчання як дослідження;

- проектна технологія;

- технологія колективного творчого виховання (за І. Івановим);

- педагогічна технологія «створення ситуації успіху» (за А. Белкіним);

- сугестивна технологія;

- технологія формування професійної індивідуальності вчителя;

- нові інформаційні технології навчання.

Л. Межиловська [1] виділяє такі навчальні технології:

- технологія організації навчального співробітництва (побудова навчання на основі активної взаємодії всіх учасників навчального процесу, де вчитель і

учні виступають партнерами);

- технологія формування загальнонавчальних умінь і навичок молодших школярів (формування умінь самостійно здобувати знання, щоб успішно просуватися на всіх етапах навчальної діяльності);

- технологія диференційованого навчання (включення молодших школярів у навчальну діяльність відповідно до актуального рівня готовності і зони найближчого розвитку);

- технологія організації навчальної проектної діяльності (самостійна пошуково-творча діяльність учнів, яка може бути як індивідуальною, так і груповою, у процесі якої дитина вчиться не тільки здобувати знання, а й застосовувати їх на практиці);

- ігрова навчальна технологія (побудова навчального процесу шляхом заохочення учня до навчання через участь у грі);

- технологія досягнення обов'язкових навчальних результатів.

На думку Г. Селевка [4, с. 11], технологічний підхід до освітніх і педагогічних процесів не можна вважати універсальним, він лише доповнює наукові підходи педагогіки, психології, соціології, соціальної педагогіки, політології та інших напрямів науки і практики.

Розвиток науково-технічного прогресу вивів науковців і учителів на нову технологію комп'ютерного навчання, яка відіграє все більш помітну роль в перетворенні навчального процесу. Розвиваються і впроваджуються сучасні інформаційні технології початкової освіти. Комп'ютери, які забезпечені спеціальними навчальними програмами, можна ефективно застосовувати для розв'язання майже всіх дидактичних завдань – представлення (подання) – інформації, керування ходом навчання, контролю і корекції результатів, виконання тренувальних вправ, накопичення даних про розвиток навчального процесу і т.д. [3, с. 209]. Застосування під час уроку комп'ютерних засобів формує у школярів культуру розумової праці на новому рівні та дає їм можливість планувати і раціонально виконувати роботу, порівнювати початковий задум з реальним результатом, поступово і послідовно оволодівати

необхідними навичками.

Результати досліджень дають підставу вважати, що застосування сучасних інформаційних технологій навчання може значно підвищити ефективність навчання за рахунок інтенсифікації навчальної діяльності та підняти продуктивність праці учителів й учнів завдяки доцільній автоматизації й індивідуалізації процесу навчання. Питання про роль сучасних інформаційних, а в останній час і комунікаційних технологій, в справі довершення і модернізації освітньої системи, що склалася, залишається актуальним протягом останніх десятиліть. Однак, найбільшу гостроту воно отримало в ході впровадження в практику навчального процесу комп'ютерів та комп'ютерної техніки, які об'єднані як у локальні мережі, так і мають вихід у глобальну мережу Інтернет. Тому, в зв'язку з цим, перед школою ставляться посильні та важливі завдання щодо впровадження комп'ютерної техніки в навчальний процес. На сучасному етапі інформатизації освіти відбувається активне опанування засобів мультимедіа і впровадження їх у традиційні навчальні предмети. Педагогіка визначає мультимедійні засоби навчання як методологію і технологію навчально-виховного процесу з використанням новітніх електронних засобів навчання, у першу чергу комп'ютерів.

Узагальнюючи досвід використання мультимедійних засобів у навчанні учнів молодших класів, окреслимо найбільш продуктивні функції їхнього використання в навчальному процесі: мультимедіа зближують сферу освіти з реальним світом; підвищують пропускну здатність інформаційних каналів навчального процесу; вносять принципово нові пізнавальні засоби (обчислювальний експеримент, розв'язання задач); сприяють індивідуалізації навчального процесу зі збереженням його цілісності та контрольованості; стимулюють мотивацію учнів.

Ефективність навчання з використанням сучасних технологій навчання пояснюється значним унаочненням програмного матеріалу, що дозволяє краще зрозуміти та засвоїти абстрактні поняття, сформувати практичні вміння та навички. Результативне використання комп'ютерних технологій у навчально-

виховному процесі залежить від програмного забезпечення. Програмне забезпечення дає можливість переглянути відеоролики, ознайомитись з природними поняттями, потрапити у справжню науково-дослідну лабораторію, побачити ілюстрації приладів, анімаційну ілюстрацію віртуального досліду тощо. Впровадження інформаційних технологій істотно змінює не лише форми, прийоми і методи навчання, а й його зміст, дає можливість розширити та якісно змінити систему завдань, значно поліпшити самостійну роботу, оптимізувати контроль та оцінювання знань учнів.

Отже, у процесі формування навчальної мотивації молодших школярів можна використовувати різні освітні технології, а саме: технології створення ситуації успіху, технології рефлексивного навчання, технології диференційованого навчання, технології групової роботи, технології проблемно-діалогічного навчання та сучасні інформаційні технології навчання. Як бачимо, що технології навчання мають різну класифікацію, але спрямовані на одну мету – це забезпечення ефективності навчально-виховного процесу як у середній, так і у вищій школах.

Анотація. Розглядаються технології навчання як засоби формування навчальної мотивації молодших школярів, зокрема технологічний підхід до навчання у початковій школі. З'ясовано, що у процесі формування навчальної мотивації молодших школярів можна використовувати різні освітні технології, а саме: технології створення ситуації успіху, технології рефлексивного навчання, технології диференційованого навчання, технології групової роботи, технології проблемно-діалогічного навчання та сучасні інформаційні технології навчання.

Ключові слова: технології навчання, технологічний підхід, інформація, мотивація, молодші школярі.

Література:

1. Межиловська Л. Вимоги до формування обчислювальних навичок молодших школярів в контексті реалізації компетентнісного підходу / Л. Межиловська. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 194.44.152.155/elib/local/3189.pdf

2. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; [за ред. О.М. Пехоти]. – К.: Видавництво А.С.К., 2003.- 255 с.

3. Подласый И.П. Педагогика начальной школы: учебник / И.П. Подласый. - М.: ВЛАДОС, 2008. – 474 с.

4. Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий. В 2-х т. Т. 1 / Г.К. Селевко. - М. : Народное образование, 2005. – 556 с.